

**Звіт про громадське обговорення проєкту стандарту вищої освіти  
першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності  
НЗ Садово-паркове господарство**

**1. Найменування органу виконавчої влади, який проводив обговорення:**  
Міністерство освіти і науки України.

**2. Зміст питання або назва проєкту документу, що виносилися на обговорення:**

Проєкт стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності **НЗ Садово-паркове господарство** (далі – проєкт Стандарту).

Розроблення стандартів передбачено статтею 10 Закону України «Про вищу освіту».

Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності.

Стандарти вищої освіти розробляються для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій і використовуються для визначення та оцінювання якості вищої освіти та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти (наукових установ), результатів навчання за відповідними спеціальностями.

Громадське обговорення проведено у формі електронних консультацій. Проєкт Стандарту було розміщено 08 травня 2026 року на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України за посиланням: <https://mon.gov.ua/news/mon-proponuie-do-hromadskoho-obhovorennia-proiektiv-standartiv-vyshchoi-osvity-pershoho-druhoho-ta-tretoh-rivniv-zi-spetsialnosti-n3-sadovo-parkove-hospodarstvo>

Зауваження та пропозиції до проєкту Стандарту приймалися до 24 травня 2026 року на електронну адресу: [standards.vo@mon.gov.ua](mailto:standards.vo@mon.gov.ua)

**3. Інформація про осіб, що взяли участь в обговоренні:**

Впродовж встановленого для обговорення з громадськістю терміну надіслано зауваження та пропозиції від трьох адресантів, а саме:

1. Бородіна Наталія Анатоліївна, доцент кафедри охорони праці, цивільної та промислової безпеки Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»;

2. Швагер Наталія Юріївна, завідувач кафедри охорони праці та цивільної безпеки Криворізького національного університету;

3. Колектив кафедри ландшафтного проєктування та садово-паркового мистецтва Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова.

**4. Інформація про пропозиції, що надійшли до Міністерства освіти і науки України за результатами обговорення:**

**Бородіна Наталія Анатоліївна:** до стандартів вищої освіти ступеня «Бакалавр» ввести дві компетентності: 1) Здатність діяти в умовах надзвичайних ситуацій у мирний і воєнний час задля збереження життя та здоров'я, протидіяти інформаційним

і політичним загрозам, брати участь у національному спротиві та захищати Батьківщину. 2) Здатність використовувати знання й практичні навички з безпеки праці та здоров'я на роботі під час виконання професійних обов'язків.

Врахування даної пропозиції буде гарантувати введення в освітні програми вищої освіти спеціалізованих освітніх компонентів, наприклад «Національний спротив» або «Цивільний захист, оборона та патріотичне виховання», «Охорона праці» та ін., що відповідає національним інтересам держави.

3. Проведений аналіз проєктів стандарту вищої освіти дозволив встановити, що в деяких проєктах стандарту з загальної компетентності «Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства на основі усвідомлення цінностей громадянського (вільного демократичного, інклюзивного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина, розуміння соціальних, економічних, політичних концепцій і структур та глобального розвитку і стійкості, брати участь у національному спротиві, захищати Батьківщину, здійснювати професійну діяльність із дотриманням принципів професійної етики та неприпустимості корупції» вилучено фразу «брати участь у національному спротиві», що є вкрай не коректним і вказує на особливу думку розробників стандартів за даним питанням.

4. В подальшому при попередньому розгляді проєктів стандартів вищої освіти проводити контроль щодо наявності безпекових компетентностей (пропозиції за п.п. 1, 3) та дублювання однакових компетентностей (пропозиція за п. 2). Тобто, для забезпечення набуття здобувачами вищої освіти безпекових компетентностей вважаю за необхідне: ➤ до стандартів вищої освіти ступеня «Бакалавр» включати загальні компетентності: 1) Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства на основі усвідомлення цінностей громадянського (вільного демократичного, інклюзивного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина, розуміння соціальних, економічних, політичних концепцій і структур, глобальних подій та цілей сталого розвитку, *захищати незалежність і територіальну цілісність України* та здійснювати професійну діяльність із дотриманням принципів професійної етики та неприпустимості корупції. 2) Здатність діяти в умовах надзвичайних ситуацій у мирний і воєнний час задля збереження життя та здоров'я, протидіяти інформаційним і політичним загрозам, брати участь у національному спротиві та захищати Батьківщину.

**Швагер Наталія Юріївна:** до стандартів вищої освіти ступеня «Бакалавр» ввести дві загальні компетентності:

1. Здатність діяти в умовах надзвичайних ситуацій у мирний і воєнний час задля збереження життя та здоров'я, протидіяти інформаційним і політичним загрозам, брати участь у національному спротиві та захищати Батьківщину.

2. Здатність використовувати знання й практичні навички з безпеки праці та здоров'я на роботі під час виконання професійних обов'язків.

**Колектив кафедри ландшафтного проєктування та садово-паркового мистецтва Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова.**

Надано такі пропозиції:

1. Вважаємо за необхідне перефразувати «садово-паркові» об'єкти на «ландшафтні» об'єкти в тексті, оскільки: - у нормативно-правовій та законодавчій

базі України є визначення окремо для парку та саду, а визначення «садово-паркового» об'єкту – відсутнє і його трактування носить довільний і часто необґрунтований характер; - бульвари, сквери, насадження шкіл, лікарень та інші озеленені простори не відносяться ні до садів ні до парків, але є ландшафтними об'єктами та входять до предметної області спеціальності НЗ, а також є об'єктами діяльності фахівців садово-паркового господарства; - необґрунтоване об'єднання ландшафтних об'єктів (об'єктів благоустрою або об'єктів озеленення) під загальним терміном «садовопаркові об'єкти» є калькуванням з радянських часів та не трапляється у сучасній міжнародній практиці.

2. Визначений у стандарті **об'єкт (об'єкти) вивчення та/або діяльності** включає територіальні об'єкти (садово-паркові об'єкти різного функціонального призначення), їх складові (архітектурно-композиційні елементи, газони), галузі (квітникарство, декоративне розсадництво та тепличне господарство; створення), а також процес (реконструкція й утримання зелених насаджень). Тому вважаємо за необхідне узгодити даний пункт за певною системою. До прикладу: **«Об'єкт (об'єкти) вивчення та/або діяльності:** ландшафтні об'єкти різного функціонального призначення та їх складові (архітектурно-планувальні й об'ємні компоненти, рослинні угруповання, квітникові композиції, газони тощо), об'єкти садово-паркового господарства (розсадники декоративних рослин, тепличні та оранжерейні комплекси, підприємства по утриманню об'єктів благоустрою), а також професійна діяльність щодо їх проєктування, створення, реконструкції й утримання».

3. Окремо звертаємо увагу розробників Стандарту на необхідність писати слово «проєкт» через літеру «є», а не «е»: § 126, ч. 1, стор. 133 (Український правопис. Національна комісія зі стандартів державної мови, 2026 р., <https://moval.gov.ua/storage/app/sites/19/2026/rishennja-komisiji/01-03/sdm-ukrayinskii-pravopis-vidannia.pdf>).

4. У розділі V. **Опис предметної області у пункті Виключення** пропонуємо уточнити, які саме види дизайнерської діяльності виключаються. У поточній редакції загальне формулювання «дизайнерська діяльність» створює логічну суперечність зі СК 5, СК 7, СК16 Стандарту, а також профільними завданнями спеціальності (формування рослинних угруповань, квітників відповідно до законів і засобів гармонізації композиції є дизайном, у т.ч. може вважатися фітодизайном). Тому пропонуємо наступну редакцію: **«Виключення:** дизайнерська діяльність, спрямована на створення об'єктів промислового, графічного дизайну, дизайну інтер'єру та зараховуються до спеціальності В2 Дизайн».

5. Вважаємо доцільним до формулювання **«СК4. Здатність застосовувати агротехнології формування та догляду за декоративними рослинами з урахуванням їх біологічних і екологічних особливостей»** додати **«Здатність застосовувати агротехнології формування та догляду за декоративними рослинами з урахуванням їх біологічних і екологічних особливостей та дотриманням принципів біоетики»**. Пропозиція базується на необхідності формування у здобувачів відповідального підходу до застосування препаратів хімічного і біологічного захисту рослин, розуміння наслідків нераціонального використання добрив і регуляторів росту рослин, збору рослин та комах для формування колекцій, урахування інвазивного потенціалу інтродуцентів, що може негативно вплинути на стан екосистем.

### 5. Інформація про рішення, прийняті за результатами обговорення:

У процесі доопрацювання проєкту Стандарту вищої освіти за спеціальністю НЗ «Садово-паркове господарство» опрацьовано всі зауваження та пропозиції, що надійшли під час громадського обговорення. Кожну пропозицію розглянуто з урахуванням вимог законодавства у сфері вищої освіти, предметної області спеціальності, структури стандарту та практики підготовки фахівців.

Результати розгляду зауважень і пропозицій були обговорені на засіданні підкомісії НЗ «Садово-паркове господарство» та погоджені членами підкомісії. Рішення щодо їх врахування або неврахування прийнято одноголосно.

| Суть зауваження                                                                                                                                        | Враховано / не враховано / враховано частково (зазначити підстави не врахування або, якщо це часткове врахування якихось пропозицій вказати, яка саме пропозиція врахована, а яка ні, і чому)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Пропонується доповнити стандарт загальними компетентностями у сфері національної безпеки, цивільного захисту, національного спротиву та охорони праці. | Під час обговорення враховано позицію координатора сектору вищої освіти Науково-методичної ради МОН України В.Є. Бахрушина, відповідно до якої безпекові компетентності та компетентності з охорони праці мають визначатися з урахуванням особливостей конкретної спеціальності та, за необхідності, відображатися у спеціальних компетентностях, а не запроваджуватися як універсальні загальні компетентності для всіх стандартів вищої освіти. Також зазначено, що формування компетентностей не передбачає обов'язкового введення окремих освітніх компонентів, оскільки способи досягнення результатів навчання визначаються закладами вищої освіти самостійно в межах їх академічної автономії. Крім того, запропоновані зміни не повною мірою узгоджуються з чинними Методичними рекомендаціями щодо розроблення стандартів вищої освіти та підходом, який базується на Рекомендаціях Ради Європейського Союзу щодо ключових компетентностей для навчання впродовж життя. З огляду на викладене, проєктна група не вбачає підстав для включення |

|                                                                                                                                                                                                                      | запропонованих загальних компетентностей до стандарту.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Пропонується замінити у тексті стандарту термін «садово-паркові об'єкти» на «ландшафтні об'єкти» як більш широкий та такий, що, на думку авторів, відповідає сучасній професійній і міжнародній термінології.</p> | <p><b>Пропозицію не враховано.</b> Термін «садово-паркові об'єкти» відповідає назві спеціальності НЗ «Садово-паркове господарство», є усталеним у вітчизняній освітній, науковій та професійній практиці і використовується для узагальненого позначення об'єктів озеленення різного функціонального призначення. Запропонована заміна на термін «ландшафтні об'єкти» не вбачається доцільною, оскільки останній має значно ширше трактування та виходить за межі предметної області спеціальності. Зокрема, поняття «ландшафтний об'єкт» може охоплювати природні та антропогенні ландшафти, водні об'єкти, природоохоронні території, агроландшафти, історико-культурні ландшафти, території природно-заповідного фонду, рекреаційні комплекси та інші просторові утворення, значна частина яких не належить до сфери професійної діяльності фахівців садово-паркового господарства. Використання такого широкого терміна може призвести до нечіткого визначення предметної області спеціальності та розмивання її професійного спрямування.</p> <p>Крім того, наведений авторами зауваження аргумент щодо відсутності нормативно закріпленого визначення терміна «садово-парковий об'єкт» не може бути достатньою підставою для його вилучення зі стандарту. Стандарти вищої освіти традиційно використовують не лише законодавчо визначені, а й усталені професійні та наукові терміни, зміст яких є зрозумілим для академічної спільноти та роботодавців. Термін «садово-паркові об'єкти» широко застосовується в освітніх програмах, наукових публікаціях, навчальній літературі та</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                          | <p>професійній діяльності у сфері садово-паркового господарства.</p> <p>Також слід зазначити, що об'єкти, наведені авторами зауваження як приклади (сквери, бульвари, території закладів освіти, охорони здоров'я та інші озеленені простори), традиційно розглядаються в межах садово-паркового господарства як різновиди об'єктів озеленення та благоустрою, тому їх наявність у предметній області спеціальності не потребує заміни базового терміна «садово-паркові об'єкти» на ширше поняття «ландшафтні об'єкти».</p> |
| <p>Пропонується уточнити формулювання Опису Об'єктів вивчення та професійної діяльності шляхом їх систематизації та розмежування територіальних об'єктів, їх складових, виробничих об'єктів і видів професійної діяльності.</p>          | <p><b>Пропозиція не врахована.</b> Враховуючи, що предметна область спеціальності вже була предметом окремого громадського обговорення, експертного аналізу та погодження МОН України, проєктна група не вбачає підстав для повторного перегляду її концептуальних положень у межах поточного етапу доопрацювання стандарту.</p>                                                                                                                                                                                            |
| <p>Пропонується конкретизувати перелік видів дизайнерської діяльності, що віднесено до <b>Виключень</b> з предметної області спеціальності, з метою уникнення неоднозначного трактування та дублювання зі спеціальністю В2 «Дизайн».</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <p>Пропонується привести термінологію стандарту у відповідність до чинної редакції Українського правопису шляхом використання написання «проєкт» замість «проект»</p>                                                                    | <p><b>Пропозицію враховано.</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <p>Пропонується доповнити спеціальну компетентність СК4 положенням щодо дотримання принципів біоетики під час застосування агротехнологій вирощування та догляду за декоративними рослинами.</p>                                         | <p><b>Пропозиція не врахована.</b> Наведені авторами аргументи щодо врахування інвазивного потенціалу інтродукованих видів більшою мірою стосуються питань екологічної безпеки та збереження біорізноманіття, які вже відображені у чинному формулюванні компетентності. У зв'язку з цим включення поняття «принципи біоетики» не видається необхідним.</p>                                                                                                                                                                 |